

TARTU ÜLIKOOL
Narva kolledž

ROHEPÖÖRE KOGUKONDADES. Ida-Virumaa

Uuringu tulemuste esitlus

26.04.2023

Uurimisgrupp

Urve Aja, PhD, bibliograafia ja bibliomeetria

Jelena Rootamm-Valter, arvamused ja hoiakid

Elvira Küün, MA, metodoloogia, intervjuud

Aet Kiisla, pilootintervjuud

Tatjana Miroškina, ettevõtjate küsitlusuuring, okt. 2022

Rando Otti, Bak, intervjuud ja üliõpilaste koordinaator

Üliõpilased Kristina Bogens, Dmitrii Teterevlev, Gleb Fedorov, Anna Solovjova

Andu Rämmer, PhD, metodoloogia nõustaja

TARTU ÜLIKOOL
Narva kolledž

ROHEPÖÖRE KOGUKONDADES.
Ida-Virumaa

ARUSAAMAD JA HOIAKUD

Jelena Rootamm-Valter

26.04.2023

UURINGU EESMÄRK

„Saada teada, kuidas inimesed rohepöördest mõtlevad.
Kogukondade tüpoloogia suhtumise järgi rohepöördesse.
Tahame tuvastada erinevad hoiakud rohepöörde suhtes, erinevad grupid,
kuidas nad oma arvamus kujundavad?“

Kolme kolledži koos sõnastatud eesmärk mai 2022.

- 1) Arusaamade ja hoiakute väljaselgitamine rohepöördesse intervjuude põhjal Ida-Virumaa kogukondade esindajatega.**
- 2) Panus õiglase ülemineku seire uuringusse bibliograafia koostamine, ülevaade allikatest.

https://www.reuters.com/video/watch/idOV608712122022RP1?utm_source=Sailthru&utm_medium=Newsletter&utm_campaign=Daily-Briefing&utm_term=122822

1 Arusaamad ja hoiakud Ida-Virumaa kogukondades

Poolstruktureeritud intervjuud

oktoober-november 2022

13, sh 9 vene keeles

Narva (2, sh üks grupiintervjuu), Narva-Jõesuu, Sillamäe, Toila, Jõhvi (2), Kohtla-Järve, Kohtla-Järve (Ahtme), Iisaku, Lügánuse, Alutaguse.

Põlvamaa september-oktoober 2022

3 intervjuud eesti keeles

Kontrollgrupp

Uuringu ulatus on väike, selle tulemuste põhjal ei saa teha lõplikke ega kõikehõlmavaid järeldusi. Uuringuid on vaja jätkata.

Arusaamad kogukonnast

- **Taust:** vene kultuuriruumis ei tunta kogukonna mõistet selles tähenduses, mis on kasutusel eesti- või nt inglisekeelses ühiskonnas.

Община

Kogukond, ingl. *community*

- Ida-Virumaal nähakse kogukondadena **formaalseid ühendusi**, mida seob kas sugulus-, töö- või muu formaalne suhe, ka õpperühm ülikoolis või korteriühistu. See on omane nii vene- kui ka eestikeelsele elanikele.
- Intervjuude andmed ei näita, et Ida-Virumaal oleks väärtuspõhiseid omaalgatuslikke kogukondi, nagu näiteks Lõuna- Eestis. Vabatahtlikud ühendused toimivad Ida-Virumaal **ühiste huvialade** ehk hobitegevuse põhiselt.
- Rohepööret väärtuspõhiselt edendavaid ja toetavaid omaalgatuslikke kogukondi, nagu nt Lõuna-Eestis, uuring Ida-Virumaal ei tuvastanud.

Rohepööre: arusaamad ja hoiakud

- Mis on rohepööre? Terminit tuntakse.

„Ei ole sellele mõelnud...“

„Inimene püüab minimeerida oma tehtavat kahju ümbritsevale keskkonnale.“

„Energeetika peab olema keskkonnale kasulik ja "tervislik."

„Ühistranspordi kasutamine, elektri ökonoomne kasutamine, soojustada tube vähem, vett kasutada säästlikult“.

- Säästva arengu terminit ei tunta, **aga...**

Osa vastajatest samastab seda säästmisega koduses majapidamises, mis on ju põhimõtteliselt õige. Oma piirkonna toit, asjade parandamine ja taaskasutus on migtmete perede elulaadi osa.

- Hoiakud loodushoidu ja rohepöördesse on üldiselt positiivsed.

- Eranditult kõik näevad ohtu töökohtadele ja elatustasemele.

Osa vastajaid arvab, et otsus teostada rohepööret põlevkivisektoris ei ole põhjendatud, seda on vaja teostada kusagil mujal, ehk *Not In My Back Yard* (NIMBY).

Arvamused rohepöörde mõjust

Mida toob rohepöörde endaga kaasa: seinast sein

„Võib aidata aeglustada kliimasoojenemist ja ära hoida katastroofe.“

„Pikemas perspektiivis peaksid kõik võitma. Rahalises mõttes [võidavad] need, kes midagi müüvad "rohelise sildi" all“.

[Rohepöörde tulemusena] toitun tervislikumast toidust, saan hingata värske õhku“

„Võib olla hakatakse puhastama metsa, võib olla hakatakse hoolitsema looduse eest.“

„Näiteks tuulikud öösel äratavad mind üles ja ma ei saa magada.“

„Roheline energia on kallid. Seega selles mõttes mõjutab mu elu.“

„ [Inimesed] Kaotavad oma töid, palgad lähevad väiksemaks...tootmist vähendatakse... hind võib tõusta“.

Rohepöörde korraldajad – kas nad on?

- Keskkonnamet – kaks vastust
- Ivan Sergejev – üks vastus (Ida-Viru õiglase ülemineku kava koostamise koordinaator Rahandusministeeriumi regionaalarengu osakonnas)
- „Valitsus ilmselt. Sillamäel on oma spetsialist“

Ülejäänud vastajad rohepöörde korraldajaid ei tea ega pole selle vastu huvi tundnud. Siiski, kui see teema tõstatada, huvi tärkab:

„Nad võiksid ise aktiivsemad olla ning valjuhäälsamad olla, et info inimesteni hõlpsamalt kätte tuua“.

Hoiak „Rohepööre ei sõltu minjust“.

Kuidas rohepööret Ida-Virumaal edendada?

- Haridusasutuste ja konkreetselt õpetajate eestvedamisel. Siin on näiteid erakordsetest õnnestumistest.
- Formaalsete struktuuride ja ühenduste tegevuste/korralduste kaudu: riigiametid, KOV, lasteaed ja kool, kutse- ja ülikool, korteriühistu.
Algatust ja korraldusi oodatakse just neilt. On mitmeid positiivseid näiteid.
- Ajakirjanduse abiga, korrapäraselt informeerides.
Erakordselt keeruline ülesanne. Puuduvad selgelt eelistatavad meediakanalid või nende grupid. Vanemad vanusegrupid tarvivad rohkem kohalikku meediat, üleriigiline mediatarbimine on erakordselt kirju, sotsiaalmeedia ja internetikanalite kasutamine samuti.
- Lõuna-Eestis: rohepöörde tegelike käivitajatena nähakse peresid ja kogukondi, „igatühte“: kõigepealt peab muutus toimuma „peas“. Oluliseks peetakse ka kooli ehk hariduse panust.

Kirjandus

Eesti kliimapoliitika põhialused aastani 2050. Riigikogu otus. RT III, 10.02.2023, 3

Keller, M. jt (2022) *Õiglase ülemineku kui sotsiaalmajandusliku siirdeprotsessi uuring. Ettekanne*. TÜ ühiskonnateaduste instituut, majandusteaduskond, Narva kolledž, 27.05

ÜSS2021_2027 = Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus. RT I, 11.03.2022, 1

Rahandusministeerium (2021) *Õiglane üleminek Ida-Virumaal*.

Õiglase ülemineku territoriaalne kava. ÜSS2021_2027 Lisa 1.

Aitäh!

